

Zavedení trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

29.2.2024 - Jana Malíková | Ministerstvo vnitra ČR

Ministr vnitra Ivan Langer dnes v Poslanecké sněmovně předložil pozměňovací návrh k návrhu trestního zákoníku, který do systému sankcí začleňuje nový trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Divácké násilí je společenským fenoménem, který znamená významnou a znepokojující formu narušování veřejného pořádku. **Ministerstvo vnitra se** ve spolupráci s ostatními zainteresovanými subjekty⁽¹⁾ **touto problematikou, zejména nalezením co nejuspokojivějšího řešení, zabývá.** Výsledkem spolupráce je postupná realizace kroků, které mají za cíl divácké násilí v co nejvyšší míře eliminovat.

Ministr vnitra Ivan Langer již v červenci letošního roku předložil vládě koncepční materiál **"Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí"**. **Součástí tohoto materiálu je také manuál pro fotbalové kluby "Bezpečí na sportovních utkáních"**, který obsahuje řadu doporučení pro Českomoravský fotbalový svaz a jednotlivé fotbalové kluby. Tento manuál tedy představuje jakousi kuchařku, podle které se dá vařit.

"Dalším z významných kroků v boji s diváckým násilím se má stát nový alternativní trest-zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Účelem zákazu vstupu je zabránit známým výtržníkům v páchání dalších výtržností na určených akcích," uvedl ministr vnitra Ivan Langer. Tento trest postihuje v první řadě problematiku diváckého násilí, avšak lze si představit jeho uplatnění i v dalších oblastech boje proti různým formám extremismu. Proto je tento trest formulován širěji než jen jako zákaz vstupu na sportovní akce.

V současné době lze ukládat zákaz vstupu na sportovní akce v oblasti trestně-právní či správně-právní zejména jako součást omezujícího opatření. Společným jmenovatelem všech možností uložit v rámci trestního řízení omezující opatření je uložení trestu, resp. upuštění od potrestání. Zjednodušeně lze říci, že český právní řád nenahlíží na zákaz vstupu na stadion jako na sankci, ale vnímá jej jako preventivní opatření, které má pachateli pomoci prokázat ve zkušebním období, na které je podmíněně odložen výkon trestu, že se choval podle uložených pravidel.

Využití institutu alternativního trestu se jeví jako velmi vhodné. Trestná činnost týkající se diváckého násilí je logicky realizována nejčastěji v souvislosti se sportovním utkáním a z tohoto prostředí až na výjimečné situace nevybočuje. Proto není bezprostředně nezbytné využívat tak citelný zásah do života pachatele, jaký představuje trest odnětí svobody (samozřejmě nelze uložení takového trestu v závažných případech diváckého násilí zcela opomenout).

Je však nutné poznamenat, že současný český právní řád neumožňuje v případech trestání diváckého násilí uložení takového druhu alternativního trestu, který by pachatele postihl přímo v oblasti, která je zásadní součástí jeho trestné činnosti.⁽²⁾ **Nově připravovaný alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce lze z tohoto důvodu považovat za optimální řešení, neboť zásah do práv odsouzené osoby je cílený konkrétně na oblast, ve které k trestné činnosti dochází.** Zároveň tím, že jde o zásah do sféry zájmové odsouzené osoby, není takové omezení např. v porovnání s trestem zákazu činnosti, který představuje významný zásah do profesního života odsouzeného, tak intenzivní.

Podstatou nového alternativního trestu je soudem vyslovený zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a to na dobu až deseti let. Odsouzenému se po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na určených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích a vzniká možnost uložit mu povinnost dostavovat se podle pokynů probačního úředníka v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce k Policii ČR.

Důležitým prvkem pro pozitivní dopad této sankce na potírání (nejen) diváckého násilí je nastavení efektivního systému kontroly dodržování soudem vysloveného zákazu. Proto navštíví-li odsouzený akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, případně jiným způsobem maří účel tohoto trestu (typicky nebude-li bez vážných důvodů spolupracovat s probačním úředníkem a dodržovat jeho pokyny), spáchá tak trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí s horní hranicí trestní sazby až tři léta.

Důsledná aplikace tohoto trestu spolu s efektivní kontrolou jeho výkonu se stane, jak doufáme, jedním z významných nástrojů boje proti diváckému násilí. Nelze se však ubírat pouze cestou represe. Důležitý předpoklad úspěchu leží také na bedrech sportovních klubů a svazů, které by se měly významným způsobem angažovat v aktivitách, které by vedly k předcházení zmíněným problémům.

(1) ČMFS, ČSLH, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Svaz měst a obcí se podílí na fungování Koordinační komise k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech. Spolupráce probíhá také s Ministerstvem spravedlnosti atd.

(2) Trest zákazu činnosti je nerozlučně spjat se zaměstnáním, funkcí nebo činností na základě zvláštního povolení, a nelze ho tedy na návštěvy sportovních zařízení aplikovat. Podobně trest zákazu pobytu se v praxi váže k většímu území, než jsou místa, kde se nacházejí sportovní a jiná zařízení.

<https://www.mvcr.cz/clanek/zavedeni-trestu-zakazu-vstupu-na-sportovni-kulturni-a-jine-spolecenske-a-kce.aspx>